

4. Keuring hybride granen

4.1 Keuring chemisch hybride rassen van zelfbevruchtende granen

Bij chemisch hybride rassen wordt uitgegaan van rassen en/of lijnen die volgens de normale procedure als basiszaad zijn goedgekeurd en gecertificeerd. Bij de productie van het hybride ras worden twee ouderrassen (of lijnen) in stroken naast elkaar geteeld. Van zowel de moeder- als de vadercomponent moet tenminste één strook worden geïdentificeerd. De keuring omvat de volgende onderdelen:

4.1.1 Isolatie en scheiding

Tussen de stroken moeder- en vaderplanten moet een scheiding van tenminste 50 cm worden aangebracht om mechanische vermenging bij de oogst te voorkomen. Ten opzichte van andere rassen van hetzelfde gewas geldt een isolatieafstand van 25 m.

4.1.2 Veldkeuring

De keuring op plantenziekten, onkruiden en vermenging kan op de normale wijze worden uitgevoerd. De moeder- en vaderstroken worden na het in aar komen normaal gekeurd op de hoofdkenmerken lengte, kleur en vorm. De norm voor raszuiverheid is gelijk aan die voor gecertificeerd zaad, te weten:

Gewas	Maximaal aantal rasafwijkende planten per are
Tarwe, gerst en haver	15
Triticale	30

In elke strook moederplanten moeten aren worden ingehuld door middel van papieren zakjes of gaasdoek tenten. Per perceel moeten 300 aren worden ingehuld na de gametocide bespuiting en voor de bloei. De eventuele mate van zelfbestuiving wordt voor de oogst gecontroleerd aan de hand van de ingehulde aren. Dit gebeurt door middel van telling van de eventueel aanwezige korrels die vervolgens worden uitgedrukt in procenten van het aantal korrels van 300 niet-ingehulde aren. Indien het aldus verkregen percentage zelfbestuiving groter is dan 5 wordt het perceel afgekeurd.

4.1.3 Controle op hybridisatie

De controle op hybridisatie (= raszuiverheid) vindt plaats door middel van een electroforese-test. Uit het geogste product wordt een monster genomen. De norm voor raszuiverheid is 90%. Daarnaast wordt een monster genomen voor uitzaai op het centraal controleveld.

4.1.4 Monsteronderzoek en monster- en partijkeuring

Deze vinden op dezelfde wijze plaats als bij de conventionele rassen. De in het keuringsreglement genoemde normen voor kiemkracht, gezondheid, vochtgehalte enz. gelden ook voor hybride granen.

4.2 Keuring cytoplasmatisch hybride rassen van rogge

Bij de productie en keuring van hybride rogge worden cytoplasmatische mannelijke steriele moederlijnen in eerste instantie bestoven door fertiele vaderlijnen; daarbij blijft de cytoplasmatisch mannelijke sterilitet van de moeder gehandhaafd. Vervolgens wordt de nateelt van de

mannelijk steriele moeder gekruist met een zogenaamde 'hersteller' die de fertiliteit van de moederplanten herstelt. Deze opeenvolgende productiefasen worden als volgt gekeurd:

4.2.1 Prebasiszaad

De productie van de afzonderlijke componenten (cytoplasmatisch mannelijk steriele moeder, fertiele vader en de 'hersteller') vindt op het kweekbedrijf plaats. Als regel wordt deze productie van de componenten niet voor de keuring aangegeven.

4.2.2 Basiszaad

De productie van basiszaad bestaat uit twee onderdelen.

Eenzijds wordt de 'hersteller' afzonderlijk vermeerderd. De isolatieafstand ten opzichte van andere percelen rogge moet daarbij minstens 600 m bedragen. De veldkeuring kan op dezelfde wijze worden uitgevoerd als bij basiszaad van conventionele rassen. Ten aanzien van de raszuiverheid moet echter rekening worden gehouden met een vrij grote heterogeniteit als gevolg van het groot aantal lijnen waaruit de 'hersteller' is opgebouwd.

Het tweede onderdeel bestaat uit een strokenteelt waarbij de mannelijk steriele moeder gekruist wordt met de fertiele vader. Van elke component moet tenminste één strook worden geïdentificeerd.

Daarnaast gelden de volgende voorschriften:

a. Scheiding

Tussen de stroken moeder- en vaderplanten moet een scheiding van tenminste 50 cm worden aangebracht om mechanische vermenging bij de oogst te voorkomen.

b. Veldkeuring

De keuring op plantenziekten, onkruiden en vermenging wordt op de normale wijze uitgevoerd.

De moeder- en vaderstroken worden na het in aar komen normaal gekeurd op de hoofdkenmerken lengte, kleur en vorm. De norm voor raszuiverheid is gelijk aan die voor basiszaad te weten: max. 3 rasafwijkende planten per are.

Verder moet de mannelijke steriele moeder worden gekeurd op de mate van steriliteit. Deze moet minimaal 98% zijn, wat inhoudt dat niet meer dan 2% van de planten stuifmeel mag produceren.

c. Nacontrole

Beide componenten worden bij de nacontrole vergeleken met het standaardmonster van de betreffende component. De mannelijk steriele moeder mag niet meer dan 6 ‰ rasafwijkende planten bevatten; daarnaast moet de steriliteit tenminste 95% zijn. De resultaten van de nacontrole zijn mede bepalend voor de goed- of afkeuring van het gecertificeerde zaad dat het jaar daarop uit het betreffende basiszaad wordt geteeld.

4.2.3 Gecertificeerd zaad

Het gecertificeerde zaad wordt verkregen door middel van een mengteelt van de mannelijk steriele moeder en de 'hersteller'. Voor de keuring gelden de volgende voorschriften.

De keuring op plantenziekten, onkruiden en vermenging vindt op dezelfde wijze plaats als bij conventionele roggerassen.

De keuring op raszuiverheid wordt uitgevoerd aan de hand van de hoofdkenmerken lengte, kleur en vorm. De norm voor raszuiverheid is max. 10 afwijkende planten per are. Bij de beoordeling moet wel rekening worden gehouden met de heterogeniteit van het gewas als gevolg van de mengteelt.